

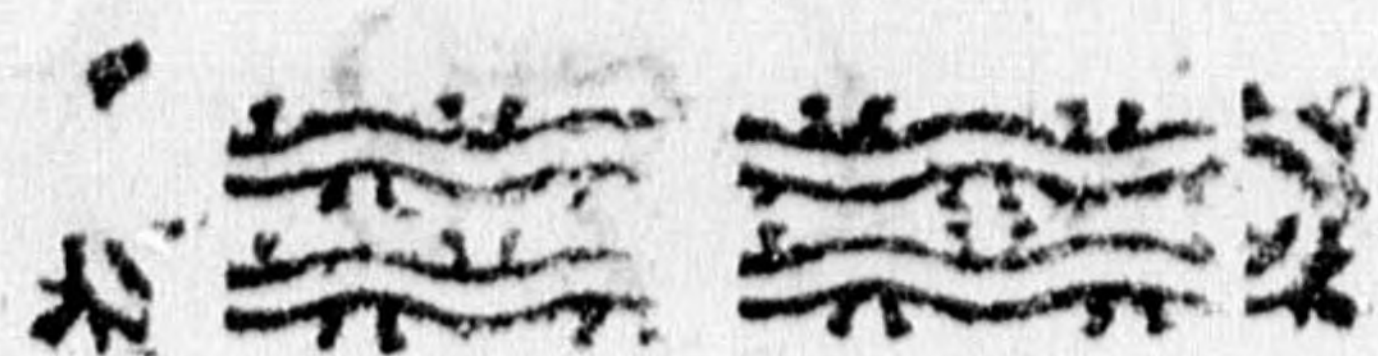
A Békeféség Környülállásai.

Meg- esett a' Békeféség. — Az Erdélyi Sergek mind benn vagynak Erdélyben, az onnan ki jövök és hajdoni békeféséges szállásaikra menendök mind útban vagynak. — Meg érkezett ezen bekeféségnek valóságos Eredeti 2 rendbéli *Tractatusa* a' F. Udvari Kantzellárisokra is a' múlt héten, mellyek még ezen a' héten közönséges Levelekben, 's a' mi Magyar Kurirunkban is szóról szóra fordítva fognak meg jelenni. Edgyik ezen *Tractatusok* közül a' békeféség punktumait, a' máfik a' Portával való kereskedhetésünket foglalja, a' mint értettük, magába; mellyet minden órán meg fogunk látni. — adig-is mit irjanak a' tsendesedett tsaták véres mezejéről, lálsuk rövideden.

Bukorest 8. Sept. — Itt nálunk megint a' Porta és az Orosz Udvar között esett uj izetlenségről kezdettek beszélleni. *Suzzó Mihály*, a' Portától tetett uj Oláh Országí Fejedelem Sept. 1 ső napján már meg-érkezett vala titkon Bukorestbe, és 3 dikban Gen. *Mitrovskival* egy nagy asztalnál ebédelvén, már 5-dikban a' maga pompás bé iktatását akarja vala, mellyet némely környülállások 9 dikre halasztának. Ezen Hertzegnek ide lett meg érkezésével Hertz. *Potemkin*, hiro az Orosz békeféség tsinálása egészen rá bízott, Kurirt küldött a' Nagy Vezérhez azon izetettel, hogy a' Porta, ki a' maga békeféségét olly erőssen ohajtaná és fiettetné az Orosz Udvarral, el- felejtkezett a' *Kasnárdgi* bekeféség kötésről és edgyezéséről, mellynek punktumait az Orosz Udvar tökéletesen tellyesítette: az az, el- felejtkezett arról, hogy *Moldvának* és Oláh Országának Fejedelmeket tsak az ott lévő Státusoknak és az Orosz Udvarnak előre való tudásával és meg edgyezésével tehet; Hertzeg *Suzzó Mihály* Uramat

N n n n

pedig

pedig minden hír nélkül tették légyen ide Fejedelmémé. Azt ígérte vala a' jó Porta a' Muszkákkal való békeiség kolduló Levelében, hogy ő az 1774-dikben készült és kötött *Tractatus* ereje szerint fogná ezen 2 Országokat igazgatni, 's már is, midőn még a' békeiség tökéletességre nem lépett volna, ezeket tselekszi. — Itt a' békeiség még per alatt lenni láttatik. — H. *Potemkin* Jászban mulatoz. A' Muszka békeiséget szerző Tanács egyedül tölle füg; de még a' békeiségnek semmi bizonyos nyoma nem láttatik. — Ugy értyük *Szisztovból*, hogy a' Ts. K. *Internuntius* B. *Herbert* Sept. 12-dikén *Konstantzinápoly* felé indult volna a maga hajdoni helyére. — A' *Vürtembergi* Követ egy nagy szállást fogadott ki *Feldm. H. Potemkin*nak Bétsben, ki a' jövő télnek egy nagy részét itt fogja el tölteni.

Egy más *Bukorestből* Sept. 12 dikén költ Levél szerint az *Ismailban* lévő H. *Repnin* és a' *Siumlába* vizsgálta tért *Török* Nagy Vezér *Jusuf* között olly nagy a' Levelezés, hogy egy nap sem telik el, melyben egymáshoz Kurirokat ne küldenének, és a' békeiség dolgában nehezen egyezhetnek; és a' Muszkák azt kívánnyák — 1.) hogy *Khotzim* Vára elrontassék, 2.) hogy *Bender* és *Akirman* Várai a' mostani állapotban hagyattassanak, és többé meg ne erősittessenek, 3.) hogy a' Porta az egyfzer megtett *Moldvai* és *Oláh* Orzági Hertzégeket a' maga akarata szerint le ne tehesse, hanem ha panasz léfzen ellene, az Ország *Divánnya* eleibe idéztessék, és a' Muszka *Konful* előtt igazittassék dolga. 4.) Hogy minden Muszka fogjok egy pénz nélkül adattassanak vizsgálta; 5.) hogy Muszka Ország ne tartózzék a' *Török* Jobbágyoknak *Kinburnnál* a' Sót által engedni, 6.) hogy *Orosz* Orzágnak megmaradjon azon oltalmazó jussa, *Georgián*, *Mingrélián*, *Imiretten* és a' *Kaukasz* hegye körül lakó Nemzeteken, mely szerint ezeknek mindenkör párttyokat foghassa, mint olyanoknak, kik önként a' Muszka oltalam alá adták magokat, 7.) hogy a' Muszka hadi hajóknak, mellyeken csak 36 ágyuk léfznek, a' *Fekete-tengerről* a'

Konstanzindpolyi tsatornákon keresztül hajókázni szabad legyen, 8.) hogy a' Muszka minden Török kereskedő Ki-kötőhelyekben magának egy *Agent* tarthasson, mely a' Muszka kereskedőkre ügyelhesen — e' pedig a' háború előtt sem volt meg, 9.) hogy a' Muszka *Productumoktól* a' Török földén 100-tól 5 *consummo*, és csak 2 *transito* vám fizettség. Ezek a' kívánságok, azt tartom, elégségesek arra, hogy még a' Portával való békeisége az Orosz Udvarnak nints az ajtó előtt.

Az alólról jött Levelek szerint 24-dik napja vala Augustusnak arra rendelve, hogy a' kik Belgrádból el akartanak költözni, el-kellett költözni. Már Aug. 29 dikén a' Strázsaházok meg-változtanak vala itt a' széleken, és a' régiék helyére építették. —

— ma, u. m. 4. Októberben, — — —

— adatik által *Belgrád*, — — —

— — — — — és már egy Török

sereg még a' múlt hónapban érkezett vala meg ennek meg szállására. — Aug. 10-dikétől fogva Sept. 8 dikáig 1445 *Serviai* Familiák jöttek által hozták, a' Török földről, kik már most rész szerint *Syrmia*ba, rész szerint Zombor Vármegyébe a' Kamara jofzágaiba osztatnak el.

Buda Sept. 24 dikén. — Itten az ugy nevezett *Ország-út* nevű Városban, (*Landstraszton*) igen nagy érdemet szerzett magának *Niedermayer* Kszavérius Ferentz nevezetű Polgár és egyfzersmind külső Tanáts béli Senátor az által, hogy itt semmi közönséges oskola nem lévén, nem csak hogy egy *Trivialis* Oskolát állított fel, hanem lakó-házának egy részét is az itt tanulóknak számára ki-készítette, és a' szegényebbeknek segittségére 's a' szorgalmatosabbaknak meg jutalmaztatására, valamelly bizonyos esztendei Interes béli summa pénzt is fordított rájuk. Ezen ő követésre méltó hazafi indulat-tyát, nem csak egy meg-ditsérő Dekretomra méltottatta ő Felsége a' F. K. Helytartó Tanátsnak ajánlásából, hanem ennek felette egy 2 forintos Tal-

lényei nagyságú függő arany emlékeztető pénzt. is meltóztatott nekik kegyelmesen rendelni, melyet ezen hónapnak 28 dikán, amaz egyéb érdemeire nézve is, de különösen a' Nemzeti Trivialis Oskolák iránt meg mutatott szorgalmatos fő vigyázásáról esméretes, most pedig ezen jutalom pénznek által adására különösen ki-rendeltetett Kir. Biztos *Pethő* Ur, sok belső és külső rendű nagy tiszteletre méltó személyeknek jelen létében, doboknak és trombitáknak harsogási és mo'sár ágyu ropogások között, ide alkalmatott beszédeknek elmondása közben, kézhez szolgáltattott

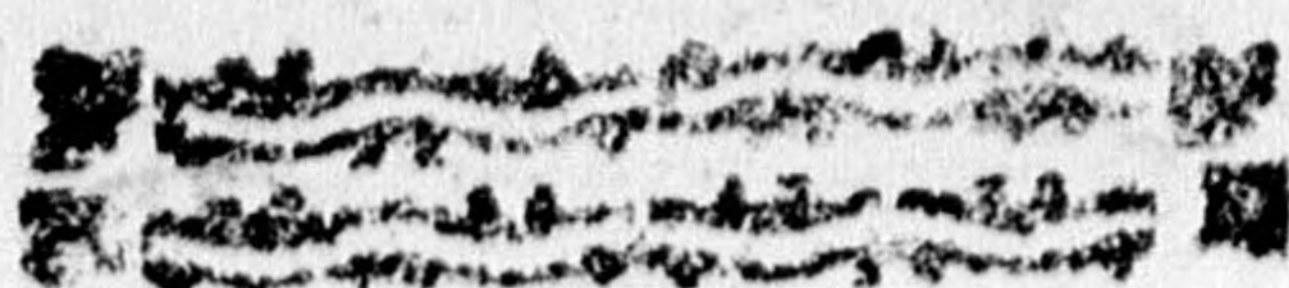
Jász Városságból Aug. 31 dikén. „ Szánakozás csak rájjak tekinteniis ezekre a' szegény Törökökre. Azon kívül, hogy ezek a' tavaszi medvénél sokkal rongyosabbak, annyira meg-alázták már ma magokat, hogy koránt sem azon a' hangon beszélnek, mellyen beszélnek vala ez előtt 3 esztendővel, a' háborúnak el kezdése előtt. Most egy *Basa* sokkal alázatofábban szól és beszél a' Keresztény Tisztekkel, mint eddig egy botra faragott Köz *Jantsár*. Midőn *H. Repnin* nem régiben 2 fogságban lévő *Basá*kat hivatott volna magához, mejjeken keresztül kasúl hányt kezeikkel, földre esélekkkel 's más eséle tisztelesség tételekkel illetvén ötet, nem tadják vala ki gondolni mimódon alázzák meg magokat leg-jobban: noha ugyan ezen Foglyok az első esztendőben, fogságban is szemekbe mondják vala a' mi Tisztjeinknek egélz Kevélységgel: *Mi ugyan itt vagyunk; de a' mi Atyánkfiai meg-tudják ezt rajtatok boszúlni!* — — Azok a' 3 Török Biztosok, kiket a' Nagy Vezér nem régiben *H. Potemkinhez Galatzba* küldött vala a' békekesség dólgában, olly alázatofággal és könyörgelessel jelenének meg előtte, hogy azt lehetet volna róllak gondolni, hogy ezek *Mekkában* a' *Mahumed* koporsoja előtt állanak. Bizonyoson irhatjuk, hogy ez az eddig csak nem le-irhatatlan kevélységű Nemzet ugy meg-aláztatott, hogy el-foglalt földje nagyobb részének vilzisa-adálávalis leg-kissebb örömet sem láttatik mutatni; és ha jól meg-gondoljuk kén-

telen-

te'enis a' *Porta* ezen háborút leg alábbis 50 esztendőig gyászolni, mellyet a' Nagyobb Törökök magokis magvallanak. Ugyanis, elveztetett a' *Porta* ezen háboruban leg alábbis mindenestől 400 ezer embert azon kívül, hogy tsak egyszeris, valahól az ellenféget meg verhetne volna — 's mindenüt meg veretett. Országainak nagyobb része a' maga népétől, rész szerint pedig az ellenfégtől tsaknem semmivé téletett. Ki mondhatatlan milliom Piáflereket költött 3 esztendők alatt a' háborura — tsak a' Muszkák, szárazon és vizen hány ágyuit vették el, hány várait fel dúlták — nem ér 8 garast a' hajoss-ferge — azt ollyonná tették egy néhány izben. Mennyiben nem kellett tsak a' közben járok segittségének kerülni, mig a' békefféget sok milliom Piáflereken - ki mondhatatlan drágán meg vásárolhassa. Ezek okai a' *Porta* méltó maga meg-alázódásának.

— *Budáról* azt írják hogy ő Felsége különös kegyelmessége szerint, K. Tanácsos és *Beregh's Ugotsa* Vmegyékben fő V. Ispányságot viselt *Bikkesy Heimbucher Károly* Urat, sok rendbéli hiveséges szolgálattjai által szerzett érdemeire nézve, valóságos Királyi Magyar Udvari Kamarás Tanácsosá tenni méltoztatott, nem tsak a' szokott 2 ezer forint esztendei fizetéssel pedig, hanem még e' mellett 1000 forintokat is rendelt ő Felsége minden esztendőre a' nevezett Tanácsos Urnak számára, ki is Sept. 24-dikén hitét le tévén, már hivatalának folytatásához hozzá kezdett.

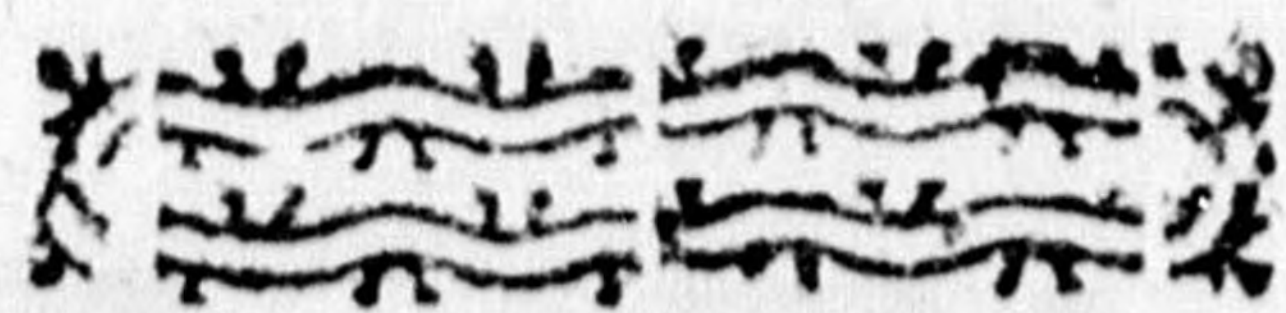
Nagy Betskerék Sept. 8-dikán. — Hogy az Oláh Nemzet között a' Bánátusban szokásá vált gyilkosságoknak és tolvajságoknak némü némü képen eleje vétetődhesék, ő Felsége több böltsen tett rendelései között, különösön a' múlt esztendőben *Mellentzén* véghez ment pulztításokra nézve, 850 Aranyokat méltoztatott ilyen meg-határozással kiolztatni, hogy egy elevenen kézhez szolgáltatott tolvajért 100, egy hotért pedig 50 Aranyok fizetteffének jutalomul azoknak, a' kik a' nevezett tolvajok közzül valakit kézhez adnak. Ezen jutalomnak kívánt kö-

vetkezése már némű-némű képpen szemléltetett is ; mivel 9 - tzen a' gonosztévők közzül már érdemek szerint való büntetéssel meg is igazittattanak ; a' ki-rendelt 850 Aranyok pedig a' múlt Aug. 20-dikán a' Nagy-Betskerei országos Vásárban dob szó mellett és a' Gyülelész népnek sokasága előtt olztattanak ki azoknak, a' kik a' tolvajokat kézhez szolgáltatatták.

Azon egy néhány ezerből álló *Albániai* Sergeket, mellyek a' táborozásnak vége felé érkeztenek vólt *Viddin* alá, nem maga a' *Skutari* Basa, hanem egy öttse vezérlette vólt ide. Ez, egész táborozásának végéig megtartotta azt a' Törökök között hallatlan fenytéket, hogy senkit, a' maga népei közzül a' Városba bé nem botsátott : de a' Városiak közzül se senkit a' maga táborába. Már ezen Basa-is el-útozott innen haza, de kevesed magával ; mivel a' Pestis nagy részt eltemette Sergének : ő maga-is pedig egy különös és a' Merkuriusnál ezerszer specificumabb orvulságnak nemével él-tette a' maga szegény pátzienzeit ; mert mihellyest valamellyiknek nyavallyáját veszedelmesetskének látta lenni, haladék nélkül el-üttette annak fejét. Ha a' mi Doktoraink ennél a' Basánál praktizálnának, nem mondanák, hogy a' *Merkuriusnál* több specificum nintsen tulajdonképpen szólván.

Elegyes jegyzések. — Hertzeg *Potemkinről* azt írják, hogy a' már nagyon elterjedett Pestis kergette vólna *Galatzból* Jász Városába, és hogy még máig-is roszszul vólna. Ezen pestises veszedelem sokkal veszedelmesebb akármely véres háborúnál ; mert a' leg-nagyobb háboruban-is leg-alább kinek kinek szabad a' maga ellenségére pistollyát ki-sütni ; de itt a' Halál a' bajnok — ezt nem fogja a' fegyver — mindeneknek egymásra kelletik halni. A' midön már most a' *Porta* szomszéd ellenségeivel békeiséget kötne, ezen egész Világ ellensége a' pestises Halál szállott

szállott táborba ellene — és ki-tudja — ha ez megszűnik — nem támod-é más ellensége; mert még a' Mulzkával sem tökéletes békesége.

Sept. 9-dikén azt írják Romából — hogy noha már a' Sz. Pápa a' maga nyavallyás ágyából felkölt légyen-is; mindazáltal máig-is veszedelmes környülállások között forog egészsége — és sokan kételkednek, hogy ezen nyavallyáját hosszason vihesse. — Minthogy a' Frantzia Országi Papokhoz és Püspökökhöz küldött szeretettel telyes Atyai *Bullája* ő Szentségének semmit nem mozdithatott, sőt tsúfoson elégettetett, 's minden nap olly jelek mutatják itten magokat, mellyek Frantzia Országának a' Romai Udvartól való végső el-szakadását jelentgetik; tehát minden órán ama nagy, átok alá vető *Bulla* fog meg-jelenni, melly már egy néhány hónapoktól fogva készen hever, és a' melyről az iratik, hogy 200 esztendőktől fogva még hatalmasabb *Bulla* nem jött volna világ eleibe. Azt itélik némeltyek, hogy ezen *Bullát* eddig is tsak az akadályoztatta volna — hogy vallyon a' Frantzia Király béveszi é a' Nemzet *Constitutioját*, vagy nem? de már minthogy bé vette, és meg erősítette, talám a' *Bulla-is* benn marad.

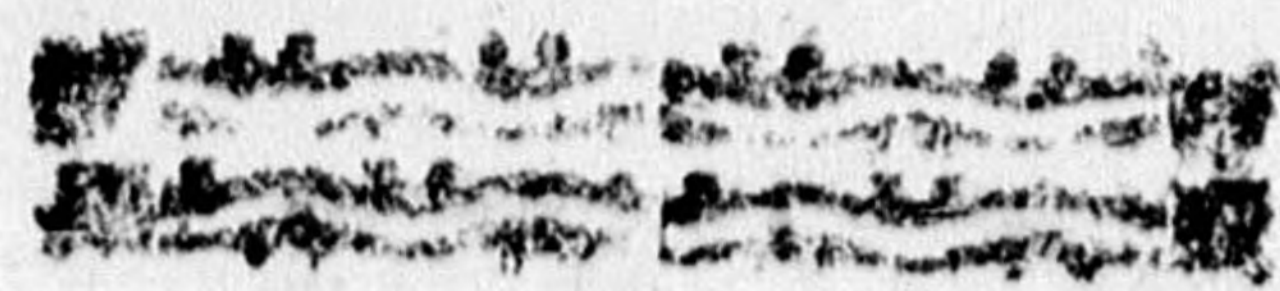
Prágában 24 foglyoknak adott ő Felsége a' Koronázás alkalmatosságával kegyelmet és szabadságot — és a' már tudva lévő B. *Trenknek* is el-jöve tegnap előtt ő Felségétől a' szabadulást hirdető *Levél*, és már szabadon vagyon, tsak hogy Bétsből a' hadi Tanáts hire nélkül ki-menni nem szabad. — Ugyan itt *Prágában*, azt írják, hogy egy könyörgő *Levél* nyujtottanak-bé a' Prágaiak a' F. Császárnénak, melyben arra kérik ő Felségét, mind közönséges édes Annyokat, hogy birja rá ő Felségét arra, hogy minden esztendőnek bizonyos részét, mint hajdon, lakja közöttök *Prágában*, vagy leg-alább egy Fő Hertzegét küldjön oda lakni; melyre nézve, azt haljuk, hogy ő Felsége kegyelmesen meg-ígérte volna, hogy a' jövő esztendőben H. *Josfet* *Prágába* küldené lakni. — Hogy a' F. Nápolyi Király el-távo.

távozása után is Nemzetünket és nemzeti köntösünket viseli és viselni kívánnya, meg-tettzik abból, hogy Bétsből tegnap vitették el számára a' Sopronyi Banderium Uniformáját, mellyet Udvar. Magyar Szabó Mester *Ragáts* Pál Ur, mint egy 300 forintokba készítte, és Udvari Magyar Tsizmadia Mester *Herdy* János Ur a' sárga Tsizmát hozza 500 R. forintokban. — A' *Toskánai* Nagy Hertzegnek is a' múlt héten öltöztetének itt ki 2 Magyar lovas Legényeket, mind ezüst készülettel, mint a' Királyi Magyar Gárda.

A' Prágában volt Fels. fő Hertzeg Alsószonyok Bétsbe vissza érkeztenek. — Generál *Schönovsky*, az Egri Komendáns, és Gen. *Rotini* megholtanak. — A' Drabant Gárda már Prágából vissza érkezett. — A' volt *Palfy* most *Jaletsits* Magyar gyalog Sergének 3 dik Batalionja, és a' *Devins* 3. Bat. útban vagnak Tseh Ország felé. — Edgy Olztály vasas, és egy Draganyos Sereg mene ma Bétsen keresztül Magyar Ország felé, a' hól békelléges szállásban fognak maradni. Ezek parádében állottanak meg a' *Prater*-nél, és fő Hertzeg *Josef* ki lovagolván meg tekintette.

Pálotz 17 Sept. — „ Kezembe vévén az 59-dik Kurirt, és annak 9 2 dik lapján Zemplén Vármegyébül A. Körtvélyesül tett jelentést el olvasván el nem hitethettem magammal, hogy az meg holt idősbb T. *Szirmay* István Ur Tisztartójának, az igaz Keresztényi Szeretetnek hajnal tífllaga világosbban fénylene, mint a' Fő Tisztelendő Kanonok, és Kafsai Plébánus Úrnak, jobban kellet volna az említett Tisztviselő Úrnak végére járni a' dolognak, így talám a' felebaráti szerezet ellen nem hibázott volna. A' világ előtt tudva vagyon, hogy Kafsa, szabad Királyi város: tehát nem lehet T. *Szirmay* Familiának Fő Birloka; az után tudni kellett volna a' Tisztartó Úrnak, hogy a' Kafsai Nagy Templomnak Kurátora, és Patronusa a' Városi Tanács: tehát az illyen új történetekben, minémü volt az is, hogy tudni illik T. *Szirmay* István mint Lutheránus Úrnak Temetési alkalmatossággal a' nagy Templomi Harangok megvonat

vonatásának (mert ez a' szokás soha sem volt Kafsán) a' Városi Tanátsnál szükség esedezni, és ha ez nem engedi, a' Plébánus nem vádoltathatik, pedig éppen így történt a' dolog, mert mindön Fő T. Plébánus Ur Kérettetett volna a' harangozás iránt, Városi Tanátsához igazította a' Közben járót, egyenes szivelességgel jelentvén, hogy, ha a' Tanáts ezt megengedi, ő ellene nem áll, sőt helyben hadgya, azonban a' Tanáts régi bé vett szokáshoz alkalmaztatván magát, harang szo nélkül tsendesen végeztetett a' temetési pompa. Mondgya meg már az egyenes szivü ember, mit vétett ebben a' Fő T. Plébánus Ur, hogy a' világ előtt jó hire, neve kissebbítetik? látogassa meg tsak ezen Urat az említett T. Szirmay Ur Tifztye, tapasztalni fogja bizony, hogy Kafsai Plébánus Urban természeté vált a' Keresztényi, és felebaráti igaz szeretett és meg valya, hogy, ha illy emberekre volna a' világ kormánya bizva, éppen fel nem fordulna, tulajdon tapasztalásomból erősittem ezeket, mert három esztendőig Káplánnya lévén, szemeimmel láttam, melly nagy kegyességgel, szivelességgel, és örömmel a' vallásnak minden Külömbözése nélkül házához fogadgya, asztalához ülteti a' Vendégeket. De ha ő maga a' Fő T. Plébánus Ur nem engedte volna meg a' harangozást, nem lett volna ezért illyen vádolásra méltó: azt a' meg világo-sított elméjü emberek tsékélységnek tartják, tudván, hogy a' harangozás se nem használ se nem árt a' megholt embernek. Ezt azért irtam a' T. Úrnak, hogy Kurirjában Közönségessé tévén a' Fő T. Kafsai Plébánus Ur ártatlansága, az ellene Irónak pedig bal vádolása mindenek előtt nyilvánóságos legyen.

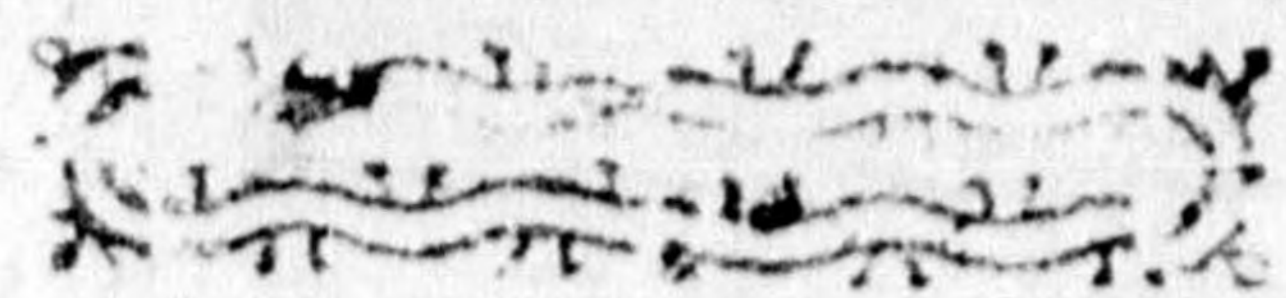

Külső Országot illető dolgok.

Svédzia. — Némellyek azt erősítik, hogy a' Svédok' Királya, azért ment légyen a' minapában olly nagy serénységgel Német Országról haza, mivel a' Nemesség, edgyet értve a' Pétervári Udvarral, ismét mozgani kezdett vólt ellene, és ha szintén Királyi Székéből ki-vetni nem-is, leg-alább azt a' hatalmát, mellyben magát a' múlt esztendőben a' Muszka Császárné által is meg-erősítette, bizonyos egyezések által meg-szorítani igyekezett. De a' leg-ujjabb *Stokholmi* hírek azt erősítik, hogy éppen nem e' lett vólna oka a' Király haza lett menetelének, és a' leg-ujjabbban tétetett 's még máig is meg nem szűnt hadi-készületeknek, hanem hogy mind ezek a' készületek Frantzia Ország ellen tészelnének. A' bizonyos, hogy a' készületek szerfelett valók. A' szabadsággal széllyel lévő Tisztek, noha meg szabadságoknak ideje bé nem tólt, parancsolatot vettének mindenütt, hogy Regementjeknél haladék nélkül meg jelenyenek.

Hafniából azt írják, hogy a' *Dániai* Udvarnál jelentést tett légyen a' Muszka Császárné az iránt, hogy mivel a' Császárné a' Romai Császárral edgyütt a' Frantziák Királyát a' maga el-vesztett juszaiba vissza tenni szándékoznának, tehát szeretné tudni a' Császárné, hogy nem lenne e' a' *Dániai* Királynak is kedve ezen szövetségbe belé állani. A' Muszka Császárnénak ezen indulatját a' *Koblentzi* leg-ujjabb Levelek is erősítik, mellyek szerint nemcsak a' *Nasszau* Hertzeg ment oda *Pétervárából*, hanem ott *Koblentzben* vagyon *Romantzov* is, mint Követye a' Császárnénak, kinél az itt mulatozó főbb Frantzia Tisztek Sept. 23-dikán öszve gyűlvén, *Romantzov* egy Levelet olvasott fel közöttök, mellyet a' Császárné éppen az előtt való napon küldött hozzá, és a' mellyben jelenti, hogy Frantzia Ország iránt *Leopöldal*, és *Fridrich Vilhelmmel* meg edgyező indulattya vagyon: ehez képpent minden politikai erejét arra-is fogja fordítani, hogy a' szerentsélen

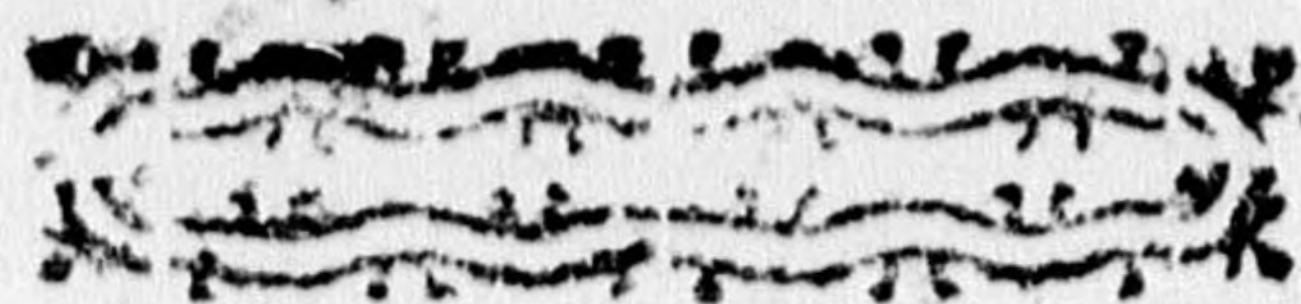
Fran.

Frantzia Király előbbi méltóságába vizsgálta tétetőd-jék. Ez eddig elé mint ígéret — és elég szép ígéret: de tudja azt az egyetlen egy *Katalin*, mire vagy on ezen ki-vándorlott Frantziáknak leg-nagyobb szükségek, és ugyan ezért az üressé ígéret mellett 2 Milio Rubelekről tette őket bizonyossá.

Ezek még eddig mind olyan ujjságok, mellyek még szomorú jövődöket képzeltehetnek a' Politikusokkal: nem békelességesebbek pedig egy cseppel is a' *Portugalliai* és *Spanyol Országi* hírek is. *Portugalliában* nem csak hogy a' Frantzia dolgokról éppen semmit írni, vagy semmi Frantzia ujjságokat olvasni, hanem még csak beszédbe sem szabad az e' féle dolgokról állani. Ennek által hágasáért már sokan el-fogattattak, kik egyszeribe úgy el-tétettek, hogy el-fogattatásoknak órájától fogva, még csak álmodni sem tud róllok senki semmit, hogy hová lettek. Közelebbről egy nagy rangú Frantzia bátor beszédéért el-fogattatván, kérttetett-ki az Udvarnál a' Frantzia Követ által. A' Követ engedelmet nyert az Udvartól, hogy az el-fogatott Frantziát az ítélő székek kezéből ki-vehesse: de el-bámúlt, látván, hogy hire hamva sints sohol annak, a' kit keres, mellyel a' Követ Ur vállat vonintva halgatni kéntelenítettett. Sem a' paszszusokon, sem a' ki kötő helyekbe bé nem botsáttatik senki a' leg szorosabb meg vizsgáltság és igen bizonyos Paszszus nélkül. A' Sergek helyes számra állittatnak, és minden esetekre készen tartatnak. A' Spanyol Udvar 12-ezer emberből álló segítségét kívánván közelebből Portugalliától, ezt nyerte feleletül, hogy Portugalliának magaak-is szükségé lehet a' fegyveres népre, nem mérélzli a' katonaságot ki-küldeni az Országból: népet tehát tellyességgel a' Spanyoloknak nem adhat, hanem pénzel segítheti, és ha a' Spanyol Udvar kívánai fogja 12-ezer emberre meg kívántató költséget akár melly időben le-tétzen Spanyol Országnak segítségére.

A' Marokkoi Császár le-irhatatlan készületeket tétzen a' Spanyolok Várainak ostromlására, legelőbb-

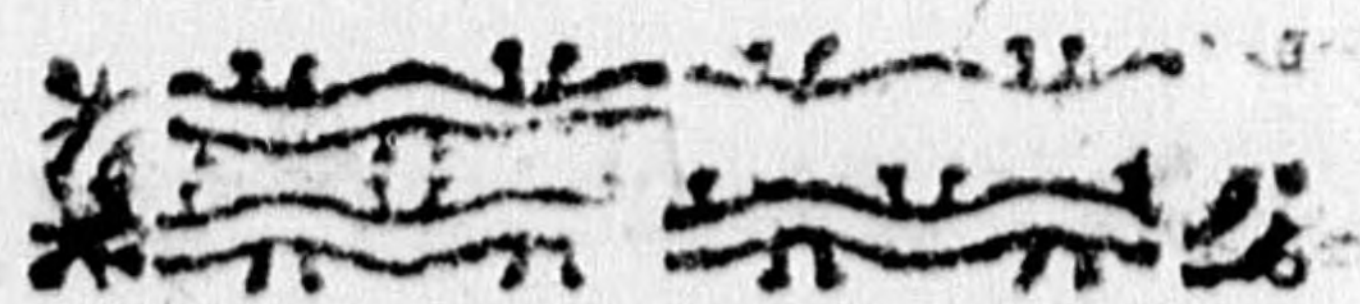

előbbször is *Ceuta Vára* ellen igyekeznek leg nagyobb erejét fordítani. A' Spanyolok is minden erejüket mozgatni kezdték. — A' Roma felől fúvó szelek sem kedveznek semmit. A' Pápa Septembernek elején is már roszszúl érzette vólt ugyan magát; de ekkor egy néhány rend-béli ér-vágások után megkönnyebbedett. Sept. 15-dikén ujjanton és már ekkor fokkal terhesebben kezdett roszszúl lenni, úgy hogy már most az egész Város meg-kezdett ezen betegségnek lehető következései miatt félemleni. Ugyan 15-dikben egy nevezetes gyűlés tartatott; melyben a' Pápának is meg kellett volna jelenni: de a' Cardinalisok csak magokra kéntelenítettének tanáskozni, melly a' népet még erősebben meg-rettentette.

Frantzia Ország. — Nintsen öröm és vigaság olyan mint *Párisban*. — Az után hogy 14-dikben a' Király a' Nemzeti gyűlésből Királyi házaiba kísértetett, olly nagy sokasággal futott a' nép a' Királyi ház körül öszve, mintha soha többször XVI-dik *Lajost* nem látta vólna. A' népnek ezen szovait: *Éllyen a' Király!* mellyet a' nép *Borostyán* koszoruknak hányása közbe szüntelenül kiált vala: a' Király is, ki a' Királynéval és Gyermekével együtt, magát egy ablakból szemléltette, ezekkel viszonzta: *Éllyen a' Nemzet! Éllyen a' Nemzeti-gyűlés!* — *Páris Várofsának* Elöll járói Sept. 16-dikán valamint a' Királynál, úgy szintén a' Királynénál is igen örvendetes és szivre ható beszédekkel tették le az egész Polgárság nevében a' Homagiumat; mellynek alkalmatosságával hasonló meg illető feleleteket adtanak ö Felségek viszsa ezen Deputatusoknak. — Minden tudja, melly példáson szerették az előbbi időkben a' Frantziák a' magok Királlyokat: éppen ezzel a' szeretettel szeretik már most a' Constitutio-nak el-fogadása után XVI dik *Lajost*: kivált az ól-tától fogva csak nem magokon kívül vagynak a' nagy öröm miatt, miolta közelebbről közönséges hurré vált a' nép között az, hogy a' Király még a' *Pillniti Gyűlés* előtt már egy Kurir által nyilván jelen-

jelentést tett volna *Leopold* Császárnál az iránt, hogy a' Frantziák dolgába tellyeséggel magát belé ne elagyittse, és hogy a' Királyt erre leginkább a' Királyné vette volna rá. — De ez akár hogy legyen, elég az, hogy ritka *Diæta*, a' Frantzia *Diæta!* ³¹ Mióta a' Király a' *Constitutiot* el fogadta, az óta már még a' pénz is óltóbb Frantzia Országban. — Azt gondolhatná az ember, hogy Frantzia Országban a' kereskedés, és a' Fábrikák éppen nem virágozhatnának ezen *Revolutio* alatt: de ha a' közönséges tudósításoknak hinni lehet, ellenkezőképpen vagyon a' dolog, úgy hogy ha valaha a' Frantzia művezereknek kelete vólt, most ugyan vagyon. A' *Polztó* — *Strümf* — 's vas Fábrikák azon panaszkodnak, hogy csak a' szegődött munkákat el győzni lehetetlen. Akár ki mit mondjon, de Frantzia Országban virágozhatnak még nem oly későre a' mesterségek úgy, mint valaha akár mikor virágoztanak.

Némellyek azt hiszik, hogy a' *Naszszau* Hertzeg éppen akkor érkezvén *Pétervárából* *Dresdába*, midőn a' Császár és a' Pruszszus Király *Pillnitzben* együtt tanátskoznának, innen a' Császárnak és a' Pruszszus Királynak Frantzia Ország ellen való edgyezését magával el vitte, és *Koblentzen* keresztül menvén, itt is előbb a' Frantzia Nemességgel egyet értett, 's az után, valamint a' nevezett Királyoknak a' Frantzia Királynak védelmére tzelozó kötését, így szintén a' Frantzia Printzeknek is egy *Levelét* Párisba vitte, 's mind ezeket a' Királynak, még az előtt, hogy a' *Constitutiot* el fogadta volna, kezéhez szolgáltatta. Mások nem hiszik a' *Naszszau* Hertzegnek Párisban való járását. Ez akár hogy legyen, a' bizonyos, hogy most ezen Hertzeg testtől lelkestől *Koblentzben* vagyon a' Frantzia Printzek társaságában, és a' következő idő fogja el valóztani ott létének következéseit. Az is bizonyos, hogy a' nevezett irások kezéhez mentenek a' Frantzia Királynak: de ez a' Frantzia *Constitutiot* csak ugyan

ugyan meg erősítette, melly által magát a' Revolutio fejének lenni kijelentette.

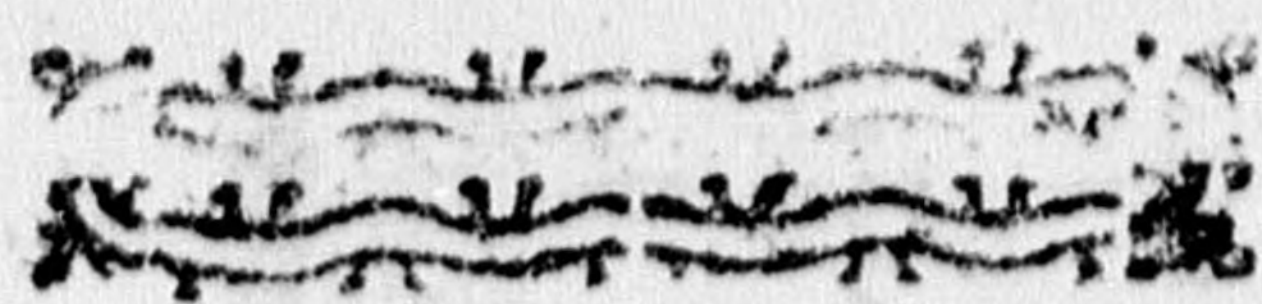
A' Romai Császárnak Frantzia Ország iránt a' Pruszszus Királlyal tett egyezése ez: -- „A' Frantziák Királlyának állapotya, mind közönségesen illeti az Europai Hatalmaságokat. Remélik tehát a' Császár és Király, hogy azon Hatalmaságok, mellyek ebben a' dologban, segítség végett megkeresetnek, a' Frantziák Királlyának tökéletes szabadságba való vissza helyheztesére, és mind ezen Királynak, mind Országának hasznos Monarkhiai uralkodás formájának fenn tartására, ő Fel ségekkel együtt minden erejeket öszve fogják tsatolni. Ezen esetben a' Császár és Király a' magok erejeket egymással meg egyezőlög a' közönséges tsélnak elérésére fogják fordítani; addig is pedig, hogy a' munka annak idejében jól eshetsék-ki, a' magok fegyveres Sergeiknek minden parantsolatokat a' készzen lételre, előre kiadni fognak. „

A' Frantzia Printzeknek intő Levelei, mellyeket a' végre küldöttek a' Királyhoz, ne hogy ez akár mi-némü okból a' Constitutionnak el-fogadására magát réá vegye, és a' melly intő Levelek közül két rend-bélt már minden közönséges ujjság Levelekből olvashatni, sokkal hoszszabbak, mintsem ide iktathatnók: elég az, hogy nem érték-el ezek által a' Frantzia Király Rokoni azt, a' mit akartanak, u. m. hogy a' Király valahogy nevét a' Constitutionnak alája ne írja. De ez már meg-esett, és akár hogy vegyék némellyek a' dolgot, nem tsak sok Frantziáknak, hanem még sok Anglus Pátriótáknak-is meg elégedésével. — Sept. 18-dikán Proklamáltatott egész *Páris* előtt a' Constitutio; melly Frantzia Nemzeti innep-napon sok dolgok mentenek olyanok véghez, a' millyeneket tsak a' képzelhet magának, a' ki valaha a' maga szivében a' Frantzia Polgárok öröméhez hasonlót érzett. — A' nevezett Vasárnapon öszve gyülekeztenek egy órakor a' Városnak minden Elölljárói a' Szövetségnek mezejére, mely *Márs mezejének* neveztetett volt. A'

Párisi Polgár Mester fel lépett az itt készen lévő Haza oltárára. Ezen oltáron állott ki nyitva egy könyv, mellynek edgyik oldalán e' következő szók: — *Az Isten, a' Nemzet, a' Törvény, a' Király* — a' másikon pedig: — *Az embernek Jussai, a' Constitutió* — állottanak. — Ezen napon ugy meg valának Párisnak minden uttzái világositva, a' millyenre a' Párisi nép soha nem emlékezik. Ennek alkalmatosságával a' Király egy szekérben egész Familiájával együtt a' Városon éttzakai 10 órakor szélyel járván, körüllette semmi egyéb nem hallatott, hanem: *Ellyen a' Király! Ellyen a' Királyné!* Meg jegyzték azt lokan, hogy azok a' személyek kiáltoztak most leg-erősebben, hogy: *Minden ember végye-le a' före valót, mert jön a' Constitutió szerint való Király!* a' kik Jun. 25 dikén, midön a' Király Párisba vissza hozattatott, így kiáltoztának vólt: — *Senki le ne vegye kalapját!* — Szükségtelen vólna itt minden örvendetes tzerimoniájakat le-irni a' Frantziáknak. Még meg jegyezhetjük ezt, hogy a' Bástilla romladozott maradványának helyén ezen estvére, igen nagy siettséggel egy Theátrum állittatott fel, és Comédia játszódott rajta.

Utolsó Jegyzések.

Azon a' napi pénzen kívül, mellyet minden *Szisztovban* vólt Minister kapott, és a' mely hónaponként 6000 piásterre ment, a' béke¹⁷⁹³nek meg létével 30 ezer piástert nyert mindenik Minister; a' Pruszus Minister *Marquis Luchefini* pedig két annyit — u y hogy — a' *Szisztovi* béke¹⁷⁹³ leg alább is egy miliom piásterbe kerüle a' Portának. — A' *Szisztovban* vólt Ministerek minyájon egészfégbéli változást szenvedtenek az ott lévő, levegő miatt; és Gróf *Eszterházy* igen böltsen tselekedte vala, hogy egy *Doktor* vitt vala magával, ki a' *Keresztényeken* kívül még a' *Rájs Effendit* is meg-gyógyította, a' mint a' *Nemzet Levelekből* értjük.

Jelentés. — Mivel hivatalából ki-mozdított volt *Posta-Mester Dóczy József*, e' világból a' múlt Jun. 11 dikén minden örökös nélkül ki múlt: tehát jelentetik mindeneknek, hogy a' kiknek az ő hátra maradt vagyonjaikhoz valami jussok vágyon, e' folyó esztendőben Nov. 30 dikára a' *Brassai Divisoratus* elejében jelennyenek meg; egyéb aránt, ezen idő ponton túl, nem fognak még halgattatni. — — Így szintén tudokra adatik az is mindeneknek a' *Zilahy Magistratus* részéről, hogy a' *Bogdán Márton* Creditorait illető idő szakasz, még a' jövő esztendőig, úgy mint 1792-nek 3 dik Januáriusáig ki fog nyujtatni.

Tudósítás.

Bétsben a' *Dominikánusok* piattzán a' 796-dik szám alatt tulajdon házában lakó *Udvary Waldhorn* készítő *Kerner Antal*, szükségesnek állította meg-ujjítani néhány esztendővel ez előtt tett jelentését: hogy ő, azon büntetésre méltó tsalárdságnak ki-nyilatkoztatása végett, melly szerint némely külső ország Instrumentom készítő *Waldhornokat*, *Trombitákat* 's más egyéb Instrumentomokat szűnés nélkül az ő nevének és tizerének jegye alatt mint jókat el árulni mérészelnek, soha egy tulajdon maga által készült ilyen Instrumentomot is valami Kereskedőnek az el-árulásra *Commissioba* nem adott és ezután is adni nem fog: hanem azok, a' kik az ő jó, és valósággal általa készült Instrumentomokból akarnak magoknak szerezni, azoknak felség egyenesen ő hozzája menni; mert így a' maga munkájának jóságáról felelni, és mindennek a' leg-illendőbb áron és leg-nagyobb hamarsággal szolgál-
ni fog.

Költ *Bétsben* Oktobernek 4-dikén 1791.